

Eduskunnan vastaus hallituksen esitykseen rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä tehdyn yleissopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä ja yksinkertaistetusta menettelystä Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä rikoksen johdosta tapahtuvassa luovuttamisessa tehdyn yleissopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä sekä laiksi rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnalle on annettu hallituksen esitys n:o 187/1998 vp rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä tehdyn yleissopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä ja yksinkertaistetusta menettelystä Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä rikoksen johdosta tapahtuvassa luovuttamisessa tehdyn yleissopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä sekä laiksi rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta annetun lain muuttamisesta. Eduskunta, jolle lakivaliokunta on antanut asiasta mietintönsä n:o 18/1998 vp, on päättänyt

hyväksyä ne Brysselissä 27 päivänä syyskuuta 1996 rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä tehdyn yleissopimuksen määräykset, jotka vaativat eduskunnan suostumuksen,

antaa suostumuksensa siihen, että Suomi antaa EU:n luovuttamissopimuksen 7 artiklan 2 kohdan mukaisen julistuksen, jonka mukaan Suomi suostuu kansalaistensa luovuttamiseen vain seuraavilla edellytyksillä: Suomen kansalainen voidaan oikeusministeriön harkinnan mukaan luovuttaa Euroopan unionin jäsenvaltioon oikeudenkäyntiä varten rikoksesta, josta Suomessa vastaavissa olosuhteissa tehtynä Suomen lain mukaan säädetty ankarin rangaistus on vähintään neljä vuotta vankeutta. Luovuttamisen edellytyksenä on, että pyynnön esittänyt jäsenvaltio sitoutuu välittömästi tuomion tultua lainvoimaiseksi palauttamaan luovutetun Suomen kansalaisen Suomeen mahdollista vapausrangaistuksen täytäntöönpanoa

varten, jos tuomittu on antanut suostumuksensa rangaistuksen täytäntöönpanoon Suomessa. Suomen kansalaista ei saa luovuttaa poliittisesta rikoksesta eikä rikoksesta, joka on tehty Suomessa tai suomalaisessa laivassa, sen ollessa aavalla merellä taikka suomalaisessa ilma-aluksessa. Suomen kansalaista ei saa asettaa syyteeseen tai rangaista muusta kuin luovuttamispyyntöissä tarkoitettua rikoksesta ilman oikeusministeriön antamaa lupaa. Suomen kansalaista ei saa luovuttaa edelleen toiseen valtioon,

antaa suostumuksensa siihen, että Suomi antaa EU:n luovuttamissopimuksen 12 artiklan 2 kohdan mukaisen julistuksen, jonka mukaan Suomi soveltaa eurooppalaisen luovuttamissopimuksen 15 artiklaa edelleen luovuttamiseen ellei yksinkertaistettua menettelyä koskevasta sopimuksen 13 artiklasta muuta johdu tai jos luovutettavaksi pyydetty henkilö on antanut suostumuksensa edelleen luovuttamiseen,

antaa suostumuksensa siihen, että Suomi antaa EU:n luovuttamissopimuksen 18 artiklan 4 kohdan mukaisen julistuksen, jonka mukaan yleissopimusta voidaan soveltaa ennen sen kansainvälistä voimaantuloa Suomen osalta suhteessa niihin jäsenvaltioihin, jotka ovat antaneet samanlaisen julistuksen,

hyväksyä ne Brysselissä 10 päivänä maaliskuuta 1995 Euroopan unionista tehdyn sopimuksen K.3 artiklan perusteella tehdyn yksinkertaistetusta menettelystä Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä rikoksen johdosta tapahtuvassa luovuttamisessa tehdyn yleissopimuksen määräykset, jotka vaativat eduskunnan suostumuksen,

antaa suostumuksensa siihen, että Suomi antaa yksinkertaistettua menettelyä koskevan

sopimuksen 7 artiklan 4 kohdan mukaisen julistuksen, jonka mukaan yksinkertaistettua menettelyä koskeva suostumus voidaan peruuttaa,

antaa suostumuksensa siihen, että Suomi antaa yksinkertaistettua menettelyä koskevan sopimuksen 9 artiklan b alakohdan mukaisen julistuksen, jonka mukaan eurooppalaisen luovuttamissopimuksen 14 artiklan sääntöjä (erityissääntö) ei sovelleta silloin, kun henkilö sopimuksen 7 artiklan mukaisesti antaa suostumuksensa luovuttamiseen ja nimenomaisesti luopuu käyttämästä erityissääntöä,

antaa suostumuksensa siihen, että Suomi antaa yksinkertaistettua menettelyä koskevan sopimuksen 12 artiklan 3 kohdan mukaisen

julistuksen, jonka mukaan Suomi soveltaa artiklan 1 kohdan toista luettelukohtaa sekä artiklan 2 kohtaa siltä osin kuin kyse on tilanteista, joissa menettely on alkanut eurooppalaisen luovuttamissopimuksen 16 artiklan mukaisella pyynnöllä, sekä

antaa suostumuksensa siihen, että Suomi antaa yksinkertaistettua menettelyä koskevan sopimuksen 16 artiklan 3 kohdan mukaisen julistuksen, jonka mukaan yleissopimusta voidaan soveltaa ennen sen kansainvälistä voimaantuloa Suomen osalta suhteessa niihin jäsenvaltioihin, jotka ovat antaneet samanlaisen julistuksen.

Samalla eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä tehdyn yleissopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä

Eduskunnan päätöksen mukaisesti, joka on tehty valtiopäiväjärjestyksen 69 §:n 1 momentissa määrättyllä tavalla, säädetään:

1 §

Yleissopimuksen voimaan saattaminen

Brysselissä 27 päivänä syyskuuta 1996 Euroopan unionista tehdyn sopimuksen K.3 artiklan perusteella tehdyn rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä tehdyn yleissopi-

muksen määräykset ovat, mikäli ne kuuluvat lainsäädännön alaan, voimassa niin kuin siitä on sovittu.

2 §

Asetuksenantovaltuus

Tarkempia määräyksiä tämän lain täytäntöönpanosta annetaan asetuksella.

3 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Asetuksella voidaan säätää, että tätä lakia sovelletaan ennen yleissopimuksen kansainvälistä voimaantuloa Suomen ja yleissopimuksen 18 artiklan 4 kohdassa tarkoitettujen julistuksen antaneen jäsenvaltion välillä.

Laki

yksinkertaistetusta menettelystä Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä rikoksen johdosta tapahtuvassa luovuttamisessa tehdyn yleissopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Yleissopimuksen voimaan saattaminen

Brysselissä 10 päivänä maaliskuuta 1995 Euroopan unionista tehdyn sopimuksen K.3 artiklan perusteella tehdyn yksinkertaistetusta menettelystä Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä rikoksen johdosta tapahtuvassa luovuttamisessa tehdyn yleissopimuksen määräykset ovat, mikäli ne kuuluvat lainsäädännön alaan, voimassa niin kuin siitä on sovittu.

2 §

Asetuksenantovaltuus

Tarkempia säännöksiä tämän lain täytäntöönpanosta annetaan asetuksella.

3 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Asetuksella voidaan säätää, että tätä lakia sovelletaan ennen yleissopimuksen kansainvälistä voimaantuloa Suomen ja yleissopimuksen 16 artiklan 3 kohdassa tarkoitettujen julistuksen antaneen jäsenvaltion välillä.

Laki

rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta 7 päivänä heinäkuuta 1970 annetun lain (456/1970) 3, 4 ja 12 §, 32 §:n 1 momentti, 33 §:n 2 momentti sekä 34 §, sellaisena kuin niistä on 4 § osaksi laissa 819/1990, ja

lisätään 2 §:ään uusi 2 momentti, 6 §:ään uusi 3 momentti, 10 §:ään uusi 2 momentti, 34 §:n edelle uusi väliotsikko sekä lakiin uusi 35–48 §, seuraavasti:

2 §

— — — — —
Euroopan unionin jäsenvaltioon Suomen kansalainen voidaan kuitenkin luovuttaa oikeudenkäyntiä varten. Poliittisesta rikoksesta eikä rikoksesta, joka on tehty Suomessa tai suomalaisessa laivassa, sen ollessa aavalla merellä taikka suomalaisessa ilma-aluksessa, Suomen kansalaista ei saa luovuttaa. Suomen kansalaista ei muulloinkaan saa luovuttaa, ellei teko ole sellainen rikos tai ellei sitä Suomessa vastaavissa olosuhteissa tehtynä olisi pidettävä sellaisena rikoksena, josta Suomen lain mukaan säädetty ankarin rangaistus on vähintään neljä vuotta vankeutta.

3 §

Suomessa taikka suomalaisessa laivassa tai ilma-aluksessa tehdystä rikoksesta saadaan luovuttaa henkilö, joka ei ole Suomen kansalainen, vain, jos rikoksen oikeudellinen selvittäminen luovuttamista pyytävässä valtiossa on katsottava tarkoituksenmukaiseksi eikä rangaistus, joka tuon valtion lain mukaan voisi seurata rikoksesta, olennaisesti poikkea siitä, mitä rikoksesta Suomen oikeuden mukaan saattaisi seurata. Jos luovuttamista pyydetään rangaistuksen täytäntöönpanoa varten, voidaan pyyntöön suostua ainoastaan, jollei rangaistusseuraamus olennaisesti poikkea siitä, mitä rikoksesta olisi täällä voinut seurata.

4 §

Luovuttaa ei saa, ellei pyynnössä tarkoitettu teko ole sellainen rikos tai ellei sitä Suomessa vastaavissa olosuhteissa tehtynä olisi pidettävä sellaisena rikoksena, josta Suomen lain mukaan säädetty ankarin rangaistus on vähintään vuosi vankeutta.

Euroopan unionin jäsenvaltioon voidaan kuitenkin luovuttaa henkilö, joka ei ole Suomen kansalainen, sellaisesta rikoksesta, josta Suomessa vastaavissa olosuhteissa tehtynä Suomen lain mukaan säädetty ankarin rangaistus on vähintään kuusi kuukautta vankeutta ja josta pyynnön esittäneen valtion lain mukaan saattaa seurata vapausrangaistus tai vapaudenmenetyksen käsittävä turvaamistoimenpide, jonka enimmäisaika on vähintään vuosi.

Henkilö, joka ei ole Suomen kansalainen, voidaan myös luovuttaa Euroopan unionin jäsenvaltioon rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä tehdyn yleissopimuksen

3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettusta salahankkeesta tai yhteenliittäytymisestä rikosten tekemiseksi, vaikka teko ei Suomen lain mukaan olisi rangaistava.

Joka vieraassa valtiossa on tuomittu 1–3 momentissa tarkoitettunlaisesta teosta, saadaan luovuttaa vain, jos sovittamatta oleva seuraamus käsittää vähintään neljän kuukauden vapaudenmenetyksen.

Jos luovuttamispyyntö käsittää useita tekoja ja edellä mainitut edellytykset ovat olemassa jonkin teon osalta, pyyntöön voidaan suostua myös niiden muiden tekojen osalta, jotka tai joita vastaavat teot ovat Suomen oikeuden mukaan rangaistavia.

Sen estämättä, mitä 1–4 momentissa on säädetty, voidaan luovuttaa teosta, jota Suomessa vastaavissa olosuhteissa tehtynä olisi pidettävä rahanväärennysrikoksena, rahanväärennyksen valmisteluna tai väärän rahan käyttönä.

6 §

— — — — —
Edellä 1 momentissa tarkoitettua kieltoa ei sovelleta luovutettaessa Euroopan unionin jäsenvaltioon henkilö, joka ei ole Suomen kansalainen.

10 §

— — — — —
Edellä 1 momentissa tarkoitettua kieltoa ei sovelleta luovutettaessa Euroopan unionin jäsenvaltioon rikoksesta, johon rikoslain 1 luvun (626/1996) mukaan ei voida soveltaa Suomen lakia.

12 §

Luovuttamispyyntöön suostuttaessa on soveltuvilta osin asetettava seuraavat ehdot:

1) luovutettua henkilöä ei saa siinä valtiossa, jolle hänet luovutetaan, ilman 32 §:ssä tarkoitettua lupaa asettaa syytteeseen tai rangaista muusta ennen luovuttamista tehdystä rikoksesta eikä luovuttaa edelleen toiselle valtiolle, paitsi siinä tapauksessa, ettei hän ole poistunut maasta 45 päivän kuluessa sen jälkeen kun estettä ei enää ollut taikka hän on sinne palannut sieltä poistuttuaan. Euroopan unionin jäsenvaltioon luovutettu henkilö, joka ei ole Suomen kansalainen, voidaan kuitenkin ilman 32 §:ssä tarkoitettua lupaa asettaa syytteeseen tai rangaista muusta ennen luovuttamista tehdystä rikoksesta, jos luovutettu on siihen suostunut tai jos rikoksesta ei luovuttamista pyytävän

valtion lain mukaan voi seurata vapausrangaistusta tai muuta vapaudenmenetyksen käsittävää toimenpidettä. Euroopan unionin jäsenvaltioon luovutettu henkilö, joka ei ole Suomen kansalainen, voidaan myös ilman 32 §:ssä tarkoitettua lupaa luovuttaa edelleen toiselle Euroopan unionin jäsenvaltiolle, jos luovutettu on antanut suostumuksensa edelleen luovuttamiseen tai siihen, että hänet voidaan asettaa syytteeseen tai rangaista muusta ennen luovuttamista tehdystä rikoksesta;

2) luovutettua ei saa ilman lupaa panna kysymyksessä olevasta rikoksesta syytteeseen tuomioistuimessa, jolle on annettu valta vain tilapäisesti tai erityisissä poikkeusoloissa tuomita sellaisissa asioissa;

3) luovutetulle henkilölle tuomittua kuolemanrangaistusta ei saa panna täytäntöön.

Kun Suomen kansalainen luovutetaan Euroopan unionin jäsenvaltioon, on ehdoksi asetettava, että luovuttamispyynnön esittänyt valtio sitoutuu välittömästi tuomion tultua lainvoimaiseksi palauttamaan luovutetun Suomeen suorittamaan mahdollisesti tuomittua vapausrangaistusta, jos luovutettu on siihen suostunut. Vapausrangaistus pannaan täytäntöön noudattaen mitä laissa kansainvälisestä yhteistoiminnasta eräiden rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanossa (21/1987) säädetään.

Edellä 5 §:ssä tarkoitettussa tapauksessa on nimenomaan mainittava, ettei luovutettua saa rangaista sotilasrikosta tarkoittavan säännöksen nojalla.

Kun joku luovutetaan 6 §:n mukaan teosta, jota ei voida pääasialliselta luonteeltaan pitää poliittisena rikoksena, on ehdoksi pantava, ettei tekoa luovutettua rangaistukseen tuomittaessa saa katsoa poliittiseksi rikokseksi.

Luovuttamiseen suostuttaessa voidaan lisäksi asettaa tarpeellisiksi katsottuja muita ehtoja.

32 §

Oikeusministeriö voi luovuttamisen ehtojen estämättä vieraan valtion pyynnöstä antaa luvan siihen, että luovutettu henkilö saadaan asettaa syytteeseen tai häntä rangaista muusta ennen luovuttamista tehdystä rikoksesta kuin siitä, jonka perusteella luovuttaminen on tapahtunut, taikka luovuttaa edelleen muulle valtiolle. Tällaiseen pyyntöön

ja luovuttamiselle määrättäviin ehtoihin sovelletaan vastaavasti, mitä on säädetty luovuttamisesta Suomesta. Lupaa ei kuitenkaan saa antaa Suomen kansalaisen edelleen luovuttamiseen.

33 §

Suomen kansalainen saadaan kuitenkin kuljettaa Suomen kautta, jos on kysymys hänen luovuttamisestaan muuhun pohjoismaahan ja rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta Suomen ja muiden pohjoismaiden välillä 3 päivänä kesäkuuta 1960 annetussa laissa (270/1960) säädetyt edellytykset hänen luovuttamiselleen vastaanottavalle valtiolle ovat olemassa tai jos on kysymys hänen luovuttamisestaan Euroopan unionin jäsenvaltioon ja tämän lain mukaiset edellytykset hänen luovuttamiselleen vastaanottavalle valtiolle ovat olemassa.

Yksinkertaistettu menettely Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä

34 §

Jos Euroopan unionin jäsenvaltioon luovuttamista varten etsitty suostuu luovuttamiseen, sovelletaan hänen luovuttamiseensa 35–47 §:n mukaista yksinkertaistettua menettelyä.

35 §

Pyynnön tulee sisältää tiedot:

- 1) etsityn henkilöllisyydestä,
- 2) säilöön ottamista pyytävästä viranomaisesta,
- 3) vangitsemismääräyksen tai täytäntöönpanokelpoisen tuomion olemassaolosta,
- 4) rikoksen luonteesta ja tunnusmerkistöstä,
- 5) rikokseen liittyvistä olosuhteista, mukaan lukien rikoksen tekoaika ja -paikka ja se, miten etsitty on osallisena rikoksessa sekä
- 6) rikoksesta aiheutuneista seurauksista, jos se on mahdollista.

36 §

Keskusrikospoliisin on ilmoitettava pyynnöstä oikeusministeriölle heti, kun etsitty on pyynnön johdosta otettu säilöön tai hänet on muuten tavoitettu, mutta hänen säilöön ottamistaan ei ole pidetty tarpeellisena.

37 §

Kun etsitty on pyynnön johdosta otettu säilöön tai muuten tavoitettu, on keskusrikospoliisin välittömästi suoritettava asiassa tutkinta.

38 §

Tutkinnassa etsityltä on tiedusteltava, suostuuko hän luovuttamiseen yksinkertaistetussa menettelyssä.

Etsitylle on ilmoitettava, että hänellä on mahdollisuus suostua 12 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaisesti siihen, että hänet valtiossa, jolle hänet luovutetaan, saadaan asettaa syytteeseen tai rangaista muusta ennen luovuttamista tehdystä rikoksesta kuin siitä, jonka perusteella luovuttaminen on tapahtunut, sekä samalla siihen, että hänet voidaan luovuttaa edelleen toiseen Euroopan unionin jäsenvaltioon.

Etsitylle on ilmoitettava yksinkertaistetun menettelyyn suostumisen sekä 2 momentissa tarkoitetun suostumuksen merkitys. Pöytäkirjaan on tehtävä merkintä 1 ja 2 momentissa mainituista ilmoituksista.

39 §

Suostuminen luovuttamiseen yksinkertaistetussa menettelyssä ja 38 §:n 2 momentissa tarkoitettu suostumus ilmoitetaan käräjäoikeudelle ja niistä tehdään merkintä pöytäkirjaan. Asian käsittelyssä, jossa etsityn on oltava henkilökohtaisesti läsnä, noudatetaan soveltuvin osin, mitä vangitsemisvaatimuksen käsittelystä säädetään. Keskusrikospoliisin on viipymättä toimitettava asian käsittelystä laadittu pöytäkirja oikeusministeriöön.

40 §

Oikeusministeriö ratkaisee, onko yksinkertaistetun menettelyn mukaiseen pyyntöön suostuttava.

Oikeusministeriö voi pyytää pyynnön esittäneeltä valtiolta lisätietoja, jos luovuttamista koskevan päätöksen tekeminen sitä edellyttää.

41 §

Jos etsitty suostuu luovuttamiseen yksinkertaistetussa menettelyssä, keskusrikospoliisin on välittömästi ilmoitettava tästä pyynnön esittäneen valtion asianomaiselle viranomaiselle.

Jos etsitty on otettu säilöön 31 §:n mukaisesti, keskusrikospoliisin tulee viimeistään kymmenen päivän kuluessa säilöön ot-

tamisesta ilmoittaa pyynnön esittäneen valtion asianomaiselle viranomaiselle, onko etsitty suostunut luovuttamiseen.

Pyynnön esittäneen valtion asianomaiselle viranomaiselle on myös ilmoitettava, onko etsitty antanut 38 §:n 2 momentissa tarkoitettua suostumusta.

42 §

Jos etsitty suostuu luovuttamiseen yksinkertaistetussa menettelyssä, oikeusministeriön on tehtävä luovuttamista koskeva päätös viimeistään kahdenkymmenen päivän kuluessa suostumuksen antamisesta.

43 §

Etsitty voi peruuttaa suostumuksen yksinkertaistettuun menettelyyn.

44 §

Keskusrikospoliisi ilmoittaa luovuttamis- päätöksestä pyynnön esittäneen valtion asianomaiselle viranomaiselle välittömästi ja viimeistään kahdenkymmenen päivän kuluessa suostumuksen antamisesta.

45 §

Etsitty luovutetaan kahdenkymmenen päivän kuluessa siitä, kun luovuttamis- päätöksestä on ilmoitettu pyynnön esittäneelle valtiolle. Jos etsitty on edelleen säilöön otettuna kyseisen määräajan päätyttyä, hänet päästetään vapaaksi.

46 §

Keskusrikospoliisi ilmoittaa pyynnön esittäneen valtion asianomaiselle viranomaiselle, jos ylivoimainen este estää etsityn luovuttamisen 45 §:ssä mainitussa määräajassa. Tällöin viranomaisten tulee keskenään sopia uudesta luovuttamispäivästä. Luovuttamisen tulee tapahtua kahdenkymmenen päivän kuluessa sovitusta uudesta määräpäivästä. Jos etsitty on määräajan päättyessä edelleen säilöön otettuna, hänet päästetään vapaaksi.

47 §

Etsityllä on oikeus avustajaan 24 §:n mukaisesti. Avustajan tulee olla paikalla käräjäoikeudessa 39 §:n mukaisessa käsittelyssä.

48 §

Oikeusministeriön tämän lain nojalla tekemään päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 199 . Lain säännöksiä Suomen kan-
salaisen luovuttamisesta sovelletaan kuiten-
kin vasta kun Brysselissä 27 päivänä syys-
kuuta 1996 tehty yleissopimus rikoksen joh-
dosta tapahtuvasta luovuttamisesta Euroopan
unionin jäsenvaltioiden välillä on tullut voi-

maan tai sitä ennen Suomen ja sellaisen val-
tion välillä, joka on antanut yleissopimuksen
18 artiklan 4 kohdassa tarkoitetun julistuk-
sen, jolloin säännöksiä sovelletaan 90 päivän
kuluttua viimeksi talletetun julistuksen tallet-
tämispäivästä.

Helsingissä 8 päivänä joulukuuta 1998
